

Praca dofinansowana ze środków
**Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej**

*Monitoring promieniowania
jonizującego realizowany w ramach
Państwowego Monitoringu Środowiska
w latach 2018-2020.*

*Zadanie 3: **Monitoring stężenia cezu-137 w glebie.***

**KRZYSZTOF ISAJENKO, KAROL WOJTKOWSKI,
BARBARA PIOTROWSKA,
MAŁGORZATA KARDAŚ, OLGA STAWARZ,
MARCIN KOZDÓJ, ANITA KIELBASIŃSKA,
AGNIESZKA FULARA**

Finansowanie

Praca jest realizowana zgodnie z Umową
nr **34/2019/F** z dnia 17 września 2019 r.
zawartą pomiędzy CLOR
a Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska

pt. **Monitoring promieniowania jonizującego
realizowany w ramach Państwowego Monitoringu
Środowiska w latach 2018-2020.**

Zadanie 3: **Monitoring stężenia cezu-137 w glebie**

i została dofinansowana ze środków
**Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej**

Wysokość dofinansowania: 619 010,99 PLN

Zadania zrealizowane w roku 2020 w ramach drugiego etapu pracy

- ❖ **Przygotowanie do pomiaru** 264 próbek gleby pobranych w październiku 2019 roku z terenu całej Polski w 254 punktach (254 próbki pobrane z warstwy o grubości 10 cm oraz 10 próbek z warstwy o grubości 25 cm).
- ❖ **Wykonanie pomiarów spektrometrycznych** 264 próbek gleby.
- ❖ **Prowadzenie rejestru** wyników pomiarów w postaci arkusza kalkulacyjnego MS Excel.
- ❖ **Opracowanie sprawozdania** zawierającego wyniki pomiarów zmierzonych próbek gleby.

Etap zakończył się **15 października 2020 r.**

Punkty poboru gleby w Polsce (październik 2019 r.)

Próbki pobrane w październiku 2019 roku

L.p.	Województwo	Ilość pobranych próbek
1.	Dolnośląskie	27
2.	Kujawsko-pomorskie	9
3.	Lubelskie	15
4.	Lubuskie	6
5.	Łódzkie	9
6.	Małopolskie	43
7.	Mazowieckie	20
8.	Opolskie	10
9.	Podkarpackie	24
10.	Podlaskie	8
11.	Pomorskie	19
12.	Śląskie	22
13.	Świętokrzyskie	12
14.	Warmińsko-mazurskie	12
15.	Wielkopolskie	17
16.	Zachodniopomorskie	11
RAZEM – POLSKA:		264

Metodyka pomiarów – progi wykrywalności

Progi wykrywalności dla mierzonych radionuklidów wynoszą:

- 0,15 Bq/kg (0,02 kBq/m²) dla ¹³⁷Cs,
- 2,5 Bq/kg dla ⁴⁰K,
- 2,0 Bq/kg dla ²²⁶Ra,
- 0,5 Bq/kg dla ²²⁸Ac.

Stosowana metoda pomiarów spektrometrycznych jest częścią metodyki pt. *„Metodyka poboru, pomiarów oraz prezentacji wyników określania stężeń radionuklidów gamma promieniotwórczych w powierzchniowej warstwie gleby dla potrzeb radiologicznego monitoringu środowiska w Polsce (Zgodna z wymaganiami Dyrektywy INPIRE)”* zatwierdzonej w maju 2014 roku przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki.

Wyniki pomiarów – fragment tabelki

Lp.	Numer punktu	Miejscowość	Stężenie ^{137}Cs	Stężenie radionuklidu		
			[kBq/m ²]	^{226}Ra	^{228}Ac	^{40}K
[Bq/kg]						
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE						
1.	187	Ceber	0.36	33.1	29.2	340
2.	230	Wrocław	1.13	30.6	25.5	425
3.	231	Jelcz-Laskowice Ol.	1.22	21.8	17.6	373
4.	232	Kudowa Zdrój	1.75	44.5	33.8	484
5.	233	Szczawno Zdrój	0.74	31.1	25.7	436
6.	239	Pszemno	0.51	28.9	27.7	443
7.	241	Grabownica	1.02	10.4	8.3	209
8.	242	Świeradów Zdrój	1.83	60.8	33.1	927
9.	243	Lądek Zdrój	13.35	71.5	43.4	911
10.	244	Karpacz	1.54	59.4	50.1	776
11.	245	Szklarska Poręba	3.11	193.0	126.8	964
12.	246	Legnica	0.55	31.1	30.7	553
13.	247	Kłodzko	0.82	45.4	44.0	647
14.	248	Chwałkowice	0.33	6.6	6.2	207
15.	249	Zgorzelec	0.65	28.1	26.3	517
16.	253	Duszniki Zdrój	1.36	38.4	29.8	429
17.	254	Bogatynia	1.05	63.8	42.5	492
18.	255	Tomaszów Górny	0.98	26.1	21.8	410

Fragment arkusza MS Excel

Nr punktu	Miejscowość	Województwo	DLG_92	SZG_92	Masa całk. [kg]	Masa próbki [kg]	Ra-226 [Bq/kg]	Niepewność Ra-226 [Bq/kg]	Ac-228 [Bq/kg]	Niepewność Ac-228 [Bq/kg]
2	Jasio	Podkarpackie	210957.99	678784.6	2.900	0.555	47.4	1.8	39.7	1.0
3	Biecz-Grudna	Małopolskie	210074.69	665367.84	2.765	0.530	46.9	1.8	39.5	1.0
4	Iwonicz Zdrój	Podkarpackie	192608.92	701537.72	3.055	0.475	47.4	3.7	44.9	1.2
5	Dukla	Podkarpackie	192277.97	693768.26	2.720	0.480	45.0	1.8	41.7	1.1
6	Laliki	Śląskie	186376.75	501160.92	2.535	0.490	30.3	1.3	27.8	0.8
7	Inwałd	Małopolskie	222269.47	527921.59	2.910	0.470	46.3	3.7	41.3	1.1
8	Krosno	Podkarpackie	208053.06	699590.64	2.575	0.510	47.0	1.8	38.0	1.0
9	Żarnowa	Podkarpackie	227197.39	702267.95	2.670	0.475	42.2	1.7	41.9	1.1
10	Barwinek	Podkarpackie	177194.00	694589.14	2.570	0.435	43.3	1.7	37.9	1.0
11	Komańcza	Podkarpackie	168038.59	722458.20	2.665	0.495	60.1	4.7	43.9	1.1
13	Solina-Jawor	Podkarpackie	176057.54	751547.65	3.125	0.500	44.6	3.5	40.2	1.0
14	Leskowiec	Małopolskie	214334.83	532142.49	1.390	0.370	45.5	3.7	40.6	1.1
15	Baligród-Mchawa	Podkarpackie	170326.53	738367.35	2.720	0.465	52.6	2.0	42.4	1.1
16	Terka	Podkarpackie	164517.40	749064.32	2.995	0.460	46.9	1.8	40.1	1.0
17	Sakowczyk	Podkarpackie	166527.98	750473.19	2.915	0.455	50.9	2.0	40.9	1.1
18	Maków Podhalański	Małopolskie	206711.75	549575.44	1.995	0.475	29.6	2.4	27.0	0.7
19	Nowy Dwór	Śląskie	198122.79	511541.5	3.090	0.500	43.0	1.7	40.4	1.0
20	Stuposiany	Podkarpackie	153662.02	768252.41	2.860	0.500	35.1	2.8	30.4	0.8
21	Brzegi Dolne	Podkarpackie	181389.07	762395.65	2.775	0.505	37.3	1.5	31.5	0.8
23	Jastrzębia	Małopolskie	214940.49	636466.62	2.390	0.455	47.1	1.9	44.9	1.1
24	Wysowa	Małopolskie	176783.19	657447.44	2.460	0.430	46.2	1.8	42.1	1.1
25	Ptaszkowa	Małopolskie	194242.64	636277.69	2.405	0.425	39.4	1.7	42.2	1.1
28	Dynów	Podkarpackie	223665.43	732544.20	2.785	0.480	45.2	3.6	40.6	1.1
31	Krościenko	Małopolskie	176326.68	603745.50	2.945	0.470	40.3	3.2	34.6	0.9
34	Krynica	Małopolskie	172992.66	642194.48	2.235	0.475	37.3	3.0	34.9	0.9

Odbiór drugiego etapu pracy

CENTRALNE LABORATORIUM OCHRONY RADIOLOGICZNEJ
ZAKŁAD DOZYMETRII

**MONITORING PROMIENIOWANIA
JONIZUJĄCEGO REALIZOWANY W RAMACH
PAŃSTWOWEGO MONITORINGU ŚRODOWISKA
W LATACH 2018-2020**
**ZADANIE 3: MONITORING STĘŻENIA CEZU-137
W GLEBIE**

**SPRAWOZDANIE
Z DRUGIEGO ETAPU PRACY**

**Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**

Autorzy opracowania:

**K. Isajenko, M. Kardaś, B. Piotrowska, O. Stawarz, K. Wojtkowski,
A. Kiełbasińska, M. Kozdój, A. Fulara**

Warszawa, październik 2020

PODSUMOWANIE

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002r. podaje w § 9 ust 1 pkt 1e, iż do zadań placówek specjalistycznych, do których zalicza się Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej, należy prowadzenie pomiarów zawartości izotopów promieniotwórczych w próbkach materiałów środowiskowych, w tym gleby. Określa się **stężenia cezu ^{137}Cs powyżej 1 kilobekerela na metr kwadratowy (kBq/m^2).**

Jak wynika z dotychczasowych badań, pobieranych w cyklu dwuletnim próbek, średnie stężenie ^{137}Cs w powierzchniowej warstwie gleby w Polsce jest powyżej $1 \text{ kBq}/\text{m}^2$ (dla próbek pobranych jesienią 2016 roku – ostatnia zakończona seria pomiarowa – średnie stężenie cezu ^{137}Cs wyniosło $1,52 \text{ kBq}/\text{m}^2$).

W związku z tym monitoring stężeń ^{137}Cs w glebie powinien być nadal kontynuowany.

Następny etap pracy kończy się **15 kwietnia 2021 roku.**

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!!!

**CZY SĄ JAKIEŚ
PYTANIA?**

